IV. évfolyam — Arad, 1889. Február 26. Kedd. — 56-dik szám.

Szerkesztőség:
Az arad-csanádi egyesült vasutak palotájában.
Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:
Az arad-csanádi egyesült vasutak palotj a van a hiretések, előfizetési pénzekés a kiadás körüli panaszok bérmentve küldendők.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASAGI NAPI LAP.

Megjelen hétfőn és ünnepek után is.

Előfizetési árak:

helyben:		vidékre:	
1 évre	12.— frt	1 évre	14.— frt
fél évre	6.— frt	fél évre	7.— frt
1/4 évre	3.— frt	1/4 évre	3.50 frt
1 hóra	frt	1 hóra	1.20 frt

Hirdetések diljа:
5 hasábos petitsor egyszeri hirdetésnél 6 kr., minden következőnél 4 kr.
Bélyegdij külön 30 kr.
Nyilttér sora 15 krajczár.

Latin unió, Ferdinánd elismertetése.

(Politikai levelezőnktől)

Budapest, febuár 24

Berlini, kitünő forrásból jövő, értesitések szerint, ott izgalmas hét volt ez az imént elmult; izgalmas a császár által fogadott diplomaták jövésemenése s Európa minden iránya felé, különösen Rómával történt sürgönyváltás folytán.

A lapok észrevették ugyan, hogy t ö r t é n i k v a l a m i, de azzal nem voltak tisztában, hogy miről van szó. Még azt a hirt is terjesztették, hogy Waldersee gróf és Bismarck Herbert külön küldetésben ez Rómába, amaz Budapestre a királyi udvarhoz, fognak utazni. E hirt azonnal megczáfolták ugyan, de egészen alaptalan még sem volt. Volt egy pillanat, mikor erre az eshetőségre gondoltak. De ez a lélektani pillanat elmult a nélkül, hogy az érdekek, melyeknek veszélyeztetésétől tartottak, kárt vagy hátrányt szenvedtek volna.

Feltárom Önök előtt a titkot. A birodalmi kanczelláriа o l y h i r e k e t k a p o t t, melyek egy pillanatra felkeltették az aggodalmat, hogy C r i s p i m e g b u k h a t n é k s a k k o r O l a s z o r s z á g h e l y z e t e a h á r m a s s z ö v e t s é g b e n m e g v á l t o z n é k.

Megbizható forrásból értesültek, hogy az olaszországi klerikálisok, naczionálisták, republikánusok és szocziálisták „latin unió“ czim alatt ad hoc egyesültek, hogy megbuktassák a Crispi-kabinetet s annak politikáját, melynek leglényegesebb része éppen a hármas szövetség.

Ez a czél, mint rokonszenves az olasz nép egy nagy része előtt, mely nem a józan megfontolás, hanem inkább a nemzeti ösztön által vezetteti magát, — csakhamar rendkivüli jelentőségü lett s ugy tekintetett, mely a hármas szövetség fenntartására ártalmas lehet.

Crispi minden ügyességét és erélyét felhasználta, hogy ennek a fenyegető veszélynek végzetes következményeit elháritsa s még jókor sikerült reki megerősitenie poziczióját, a mennyiben a kamara o l y b i z a l m i s z a v a z a t b a n r é s z e s i t e t t e, mely feleslegessé tette a két gróf küldetését.

A hármas szövetség fennáll teljes erejében s a latin unió tervezőinek el kell halasztaniok álmaik megvalósitását, mely álmaiknak czélja az, hogy a germánok és szlávok ellen szövetséget létesitsenek az olaszok, francziák, spanyolok és portugálok közt.

Reméljük, hogy a hármas szövetség még sok évekig fenn fog állni s leghatalmasabb támaszát fogja képezni az európai, vagyis az általános békének. Talán az lesz Olaszország nélkül is; vele szövetségben bizonnyal az lesz.

E veszélyessé válható inczidens hirével együtt jött Szófiából az a hir, hogy Stambuloff egy emlékirat szerkesztésére használta fel betegségét, mely emlékiratot Vulkovics által a szultán elé terjesztette s melyben kijelenti, hogy Bulgária nem óhajt egyebet, minthogy ő Felsége a szultán, gyakorolja felségjogait. Ország és nép nem kiván egyebet, mint a magas porta védelme alatt nyugalomban élni s magát egészen a munkának szentelhetni.

Mindez nem mást látszik jelenteni, mint kisérletet, hogy a török kormány rábirassék arra, hogy F e r d i n á n d f e j e d e l e m k o r m á n y á n a k é r v é n y e s s é g é t e l i s m e r j e; oly ügy, melyben a porta mitsem tehet, mig Oroszország vonakodik beleegyezését adni.

Addig tehát felesleges minden megjegyzés.

Az országgyülési szabadelvü pártból. A szabadelvüpárt vasárnapi értekezlete a szabadelvüpárt elnökévé P o d m a n i c z k y Frigyes bárót s alelnökévé H u s z á r Károly bárót választotta meg. Podmaniczky Frigyes br. a magyar politikai közélet egyik legrégibb, legtiszteltebb alakja, kit a modern magyar alkotmányos és parlamentáris élet kezdete óta mindig azok sorában láttunk, kiknek tevékenységére a közérdek mindig számithatott. Nemes egyéniség, — irja a „Nemzet“ — mely minden politikai párt tiszteletét birta és birja, ragaszkodása ahhoz az irányhoz, melynek ugy szólva politikai pályája kezdete óta hive volt, azok közé sorozta nevét, kik legszorosabban összefüzvék az utolsó évtizedek politikai alakulásával, s hogy most őt a szabadelvüpárt elnöki tisztében üdvözülhetjük, e párt szabadelvü, nemzeti, alkotmányos és jogtisztelő politikájának egy ujabb biztositékát láthatjuk benne. Udvözöljük őt e feladat teljesitésében, melyre akkora buzgalommal s lelkesedéssel vállalkozott, s melyen akkora rokonszenv és lelkesedés fogadta s meggyőződésünk, hogy az idő csak hamar igazolni fogja, hogy a szabadelvüpárt, a reá ezután váró nagy hivatás teljesitésében is méltó lesz eddigi hagyományaihoz s teljesitni fogja mindazt, a mit az ország valódi érdekei követelnek. Udvözöljük a párt élén a párt uj alelnökét, H u s z á r Károly bárót is, kit a szabadelvü párt szintén megszokott ugy tekinteni, mint a ki teljes lelkével csüng e párt politikai hivatásának törhetlen teljesitésén s ha megemlékezünk azon meleg szavakról, a melyekkel T i s z a miniszterelnök méltányolta a párt másik alelnökének, V a r g i c s Imrének, a párt vezetésében V zsolyi betegsége alatt kifejtett erélyét, egész nyugodtan mondhatjuk, hogy a nagy csapás daczára, mely a szabadelvüpártot nagyérdemü elnöke oly méltán gyászolt levesztésével érte, a szabadelvüpárt vezetése a jövőben is a haza s a közügy iránti kötelességek öntudatos teljesitésében meg fogja tartani e párt multjának szép és nagy tradicióit.

Az értekezletről a következőket jelentik:

V a r g i c s Imre az ülést magnyitván, köszönetet mond a pártnak az elnök helyettesitésében tanusitott bizalmáért és elnézéseért, (Eljenzés) s átadja az elnöki széket a párt ujonnan megválasztott elnökének, P o d m a n i c z k y Frigyes bárónak. P o d m a n i c z k y Frigyes báró az értekezlet éljenzése közt elfoglalja az alnöki széket és maga, valamint szintén ujonan választott elnöktársának, H u s z á r Károly bárónak nevében megköszöni a párt kitünő bizalmát és a párt támogatását kikérvén, jelenti, hogy a napirend első tárgyát az indemnitásról szóló törvényjavaslat képezi. A törvényjavaslat, H e g e d ü s Sándor előadó indokolása után, észrevétel nélkül elfogadtatott. — Ezután kijelöltettek a képviselőház bizottságaiban megüresedett helyekre a következők; a pénzügyi bizottságba G a j á r i Odön; a naplóbiráló bizottságba F ö l d v á r y Elemér, a kérvényi bizottságba V a r g i c s Imre, a horvát-szlavon országos küldöttségébe György Endre. A képviselőház alelnöki székére B o k r o s Elek jelöltetett ki.

Andrássy Gyula gróf a véderő javaslat „ellen.“

Ellenzéki lapok igen érdekes és párbeszédes meséket közöltek ezelőtt két nappal arról, hogy A n d r á s s y Gyula gróf minő kárhoztató szavakat mondott Ő Felségének, a királynak, a véderő javaslat sokat emlegetett, most minden veszélyes jelleget nélkülöző §§-airól.

Természetesen ez alkalommal Tisza Kálmánra hárult a kérdéses § ok minden odiuma és Andrássy gróf igen komor hangulatot keltett Ő Felségénél.

Ez igen jó anyag volt az ellenzéknek és igyekeztek is az ellenzéki lapok világgá kürtölni e párbeszédet, a miből — e g y s z ó s e m i g a z.

Ezt jelentik B u d a p e s t r ő l a „Neue Freie Presse“-nek a következőkben:

Egy budapesti német ellenzéki lap, ezen czim alatt »A n d r á s s y G y u l a g r ó f T i s z a e l l e n“ hosszabb közleményt hoz, melyben az uralkodó és Andrássy Gyula gróf között történt beszélgetésnek tartalma volna állitólag közölve. A beszélgetés, a melyben ugy az uralkodó, mint a magyar államférfiu párbeszéd alakjában nyilatkoznak, az emlitett forrás s pedig egy magasrangu egyén állitása szerint, ama külön kihallgatáson történt volna, a melyben Andrássy gróf a bécsi gyásznapok idején ő felsége előtt megjelent s e kihallgatás eredménye a véderőtörvény javaslat 14 §-a megváltoztatásához kiindulási pontul szolgált. Andrássy Gyula grófhoz igen közel álló oldalról a m a h a t á r o z o t t n y i l a t k o z a t t é t e l é r e j o g o s i t t a t t u n k f e l, hogy az e m l i t e t t k ö z l e m é n y e l e j é t ő l v é g i g n e m m á s m i n t f a n t a s z t i k u s k o h o l m á n y, mely m é g a r r a s e m t a r t h a t i g é n y t, hogy a t é n y e k v a l ó d i á l l á s á t b á r m i k é p i s m e g k ö z e l i t e n é. A benne közlöttekből csak egyetlen egy igaz, az ugyanis, hogy a z u r a l k o d ó Andrássy Gyula grófnak s z e r e n c s é t k i v á n t, f i a p a r l a m e n t i f e l s z ó l a l á s á h o z, k i t u d v a l e v ő l e g a v é d e r ő t ö r v é n y j a v a s l a t m e l l e t t b e s z é l t. A közlemény minden többi á l l i t á s a az önkényes k o h o l m á n y körébe sorozandó.

A ki a politikai és személyi viszonyokkal csak egy kissé ismerős, az nem tételezheti fel Andrássy Gyula grófról, hogy az uralkodóval való bizalmas beszélgetését akként hozza köztudomásra, hogy az — még körülményes kerülő utakon sem — egy olyan lapban juthatna a nyilvánosságra, a melyet Andrássy gróf a mai napig egyáltalán nem is ismert. Egyáltalán a volt külügyminiszter személyével az utóbbi időben nevezetesen épp a véderő vita alkalmával éppenséggel illetlen játékot üztek, ugy, hogy nem lesz felesleges, ha teljesen való tényállást, authentikus informaczio alapján, egyszer s mindenkorra megállapitjuk.

Midőn Andrássy gróf a véderőtörvény javaslat felett a képviselőházban folyt általános vita végén terebesi jószágáról a fővárosba érkezett, több oldalról, nevezetesen a főrendiház tagjai részéről felszólittatott, hogy mondja el véleményét a sokat vitatott 14. czikk akkori formulájáról. A gróf akkor éppenséggel nem titkolta, hogy az ama formulázás ellenében felmerült aggodalmakat nem utasithatja vissza, de azonban mielőtt véglegesen állást foglal a kérdésben, informálni kivánja magát arról, hogy mily intenczió uralkodott a kormánynál, midőn az a véderőbizottságból eredő formulázást elfogadta. Minden előzetes megbeszélés nélkül, T i s z a Kálmán látogatóba ment Andrássy grófhoz, de nem találta otthon; az utóbbi erre nemsokára viszonozta a látogatást a miniszterelnöki palotában s igy ott találkozott a két államférfiu, hogy eszmecserét folytassanak a 14. czikkről. A találkozás tehát, nem mint általan beszélték, a főrendiház elnökénél történt.

Andrássy gróf ez alkalommal meggyőződhetett, hogy a kormánytól t á v o l á l l m i n d e n s z á n d é k, h o g y a 14. §-n a k m á s é r t e l m e z é s a d a s s é k, m i n t h o g y a z u j v é d e r ő t ö r v é n y n e k t i z é v m u l v a v a l ó m e g u j i t á s á n á l u g y a n a z a z e l j á r á s k ö v e t e n d ő, m i n t a m i n ő a r é g i v é d e r ő t ö r v é n y j e l e n l e g i m e g u j i t á s á n á l, és Tisza miniszterelnök viszont Andrássy gróf fejtegetéseiből meggyőződhetett, hogy a javaslat szövegezése ezt az intencziót nem fejezi ki az óhajtandó világossággal és hogy ennél fogva a felmerült aggályok megszüntetésére az ez időszerinti védérőtörvény idevonatkozó szakaszának visszaállitása kivánatos.

Az „ARADI KÖZLONY“ tárczája.

(Február 24.)

Drámairodalmunk és szinmüvészetünk.

(Gyulai Pál elnöki megnyitó beszéde a Kisfaludi-társaság 42-ik közgyülésén.)

A mult év őszén szinészek, irók és egy nagy vidék közönsége ünnepelték Kelemen Lászlónak, az első magyar szinigazgatónak emlékét. Társaságunk is részt vett ez ünnepélyben, mint oly irodalmi tarsaság, a mely egy korszakos drámai költő emlékére alakult s nem egy kiadványával igyekezett hatni a magyar dramaturgia fejlődésére. Egy év mulva épen száz esztendeje lesz, hogy Kelemen László szervezte az első magyar szintársulatot. Alig telt el néhány évtized s mind nagyobb arányokban kezdett fejlődni szinészetünk és drámai költészetünk egyaránt. E lendülethez csak a magyar képzőmüvészet fejlődése hasonlitható, a mely szemünk láttára harmincznegyven év alatt oly szép virágzásnak indult. Bizonyára nem érdektelen s nincs minden tanulság nélkül, ha egy futó pillantást vetünk drámánk és szinészetünk multjára s a jelen fejlődéséről elmélkedünk.

A magyar drámát és szinészetet a nemzeti visszahatás szüite, a mely a mult század végén az állami és társadalmi németesités ellen oly zajosan nyilatkozott. A drámairókat nem annyira müvészeti ösztön, mint inkább hazafias czél vezette. A nyelv müvelését s a hazafias érzések ébresztését vallották legfőbb elvökül. S mi volt erre alkalmasabb, mint a nemzeti történelem fölдolgozása a szinpad számára, mint az ősi diesőség feltüntetése szemben a sülyedő jelennel, mint a hazafiui nagy tettek rajza, mintegy például a fajuló utódoknak? Dugonics és Szentjóbi emelkednek ki leginkább a drámairók közül, a kik gyakran nem is irtak eredeti müvet, hanem egy egy német lovagdrámát dolgoztak át s öltöztettek magyar történelmi mezbe. A jelen század két első tizedében is folyvást ez irányban fejlett a magyar történelmi dráma, sőt eleinte Katona és Kisfaludy Károly is ez uton haladtak, csakhogy több eredetiséggel és nagyobb sikerrel. Azonban Katona utolsó müvében a történelmi tragoediáig emelkedik, de zordon fenségében hatás és követők nélkül marad Kisfaludy Károly is utolsó töredék müvében már költőibb és müvészibb lendületet vesz, elevenebb korrajzra s mélyebb jellemzésre törekedve, de meg téveszti a német romantika elmélete, a mely a történelmi drámát az epopoeai ikertestvérének hirdeti. Vörösmarty szintén ez irránynak hódol, lyrai gazdagsággal és nyelvi bübájjal fedezve a drámai élet hiányát. Valóban a történelmi drámának sokáig epikai jelleme volt. A franczia romantika hatása alatt Szigligeti kezdett drámaiságot lehelni bele. Hosszu és rendkivül termékeny pályáján folyvást előszeretettel fordult hazája történelméhez. Fölélesztette az Arpádok, vegyes házak királyai s az erdélyi fejedelmek korának drámai és tragicai fönségét, de drámaisága soha sem lankadott s a magyar történelmi dráma technikáját mindenesetre fensőbb fokra emelte. Hatása jelentékeny volt s ezt elősegitette a közönség fogékonysága is, melyet folyvást ébren tartott a magyar történelmi regény gyors fejlődése és fényes sikere.

Most, mintha költészetünk el akarna fordulni a multtól. Ma már senki sem ir többé történelmi beszélyt vagy regényt s a tőrténelmi dráma is kezd ritkábban feltünni szinpadunkon. Mintha azon költőket is, a kik ujabban meg-megkisérlik a történelmi drámát, inkább külső, mint belső okok ösztönözné, mintha nem annyira az elmult századok sugalmai- és bonyodalmaiból meritnének, mint inkább saját gondolataikat és leleményüket erőltetnék a multra. De bár hogyan itéljük meg ujabb történelmi drámáinkat, bár egy s más szempontból méltányoljuk is, annyi bizonyosnak látszik, hogy a történelmi érzék gyöngül, történelmi drámánk nem fejlődik, sőt kezd kimenni divatból. — Ez mindenesetre nem örvendetes jelenség, mert egyszersmind a tragoedia hanyatlását is jelenti. — Igaz ugyan, hogy a jelen életből is irhatni tragoediát, de főforrása mégis a monda s történelem marad. A mult félhomályában inkább nagyithatni a korvonalakat s a régi egyszerübb állami és társadalmi élet szélesebb tért nyujt a nagy szenvedélyek, catastrophák rajzainak. De nálunk az esthetikai szemponton kivül nemzeti szempontból is sajnálatos a történelmi dráma hanyatlása. Nemzeti öntudatunk a multban gyökerezik s onnan szivja táplálékát s a multnak nemcsak diesőséges, hanem gyász eseményei is emelik a nemzeti érzést, mert a küzdő s elesett erő és nagyság emlékei, S mily sok ily emlékünk van, több mint más nemzeteknek. Lételünkért küzdöttünk századokig, most kelet, majd nyugat ellen s régibb állami és társadalmi életünkön gyászfonalként füződik át a tragikum. A kezdetleges magyar dráma kedvelte a diesőség képét, hogy fölébresszе az alvó nemzeti öntudatot. Nem a dráma szempontjából indult ki, hanem a hazafiasságából s ha a drámai müvészetet nem fejleszthette is, meg volt bizonyos jótékony hatása a közérzületre. Később fölemelkedtünk a drámáig, sőt a tragoediáig. S most miért ne folytatnók e fejlődést? Vajon a jelent, midőn nemzetünk önállóbb és cselekvőbb életet él, mint ezelőtt régebben, nem sokkal inkább illeti-e meg a történelmi tragoedia? Legyon szabad egykori elnökünk be. Kemény Zsigmond szavait idéznem, a ki egy ünnepélyes alkalommal fennen hirdette, hogy a küzdő és cselekvő korunk legjogosultabb müfaja a tragoedia. „A tragoedia — ugy mond Kemény — mely a nemes természetüeket az erkölcsi rendből kilépésükért a nemesis hatalmába ejti s a tévedésektől a megtorláshoz vezeti, bár a bukott iránt szánalmat érez, szivünket kibékiti a végzettel: a költészetnek e kgyetlen s mégis igazságos neme legjobban talál azon korhoz, mely küzdő, cselekvő, mely nek a tevékenység mértéke szerint kell ébren tartania a felelősség érzetét, élesitenie a lelkiismeretet és meggyőzni arról azokat, akik mernek és koczkáztatnak, hogy mint Dante irja, a pokol jó szándékkal van tömve, s a tévedés és bün a kiváló egyéniségeket is oly váltságokba sodorhatja, melyek áradatként ragadjak magukkal az őrvénybe. s midőn már az ellenállási erő meg tört . . . a tengerpartra veti halottjait.“

(Vége következik).

Az aranyos klikk.

(Gaboriau regénye.)

— A „Aradi Közlöny“ számára franczából fordította: —

W. Ph.

XII.

(51. folytatás.)

A fiatal leány megállott s figyelt.

Az összes szolgaszemélyzet elősietett s az egész folyosó visszhangzott az ide oda futkározástól; s a nagy zaj közepett Ernest komornyik hangját lehetett kihallani, a ki folyton azt kiáltotta:

— Hamar szagos üveget, hideg vizet . . . . A grófné ő nagyságának rosszul van.

Keserü mosoly vonult el Henriette ajkán.

— Legalább — mormogá magában — megmérgeztem ennek az asszonynak az örömét!

De attól tartva, hogy rajta kapatik a hallgatódzáson. gyors léptekkel sietett szobájába. Azonban elérve a magányba, a fiatal leány csakhamar átlátta diadalának hasztalanságát.

Kit sujtott ő tulajdonképpen? . . . Atyját . .

Sarah ma este rosszul lett, — még hozzá igaz volt-e? Holnap mindenesetre ismét helyre van állitva egészsége és akkor ki tudja, minő előnyt huz a mai botrányból, hogy őt, Henriettet tönkre tegye? . . .

Ezt látta át szegény Henriette, de fájdalom, későn.

De azért, a miért megismerte hibáját, még sem vallotta volna azt be hangosan mások előtt, de még kevésbbé kisérlette volna, azt helyre pótolni, mert azt tételezte fel, hogy azt helyreállitani nem lehet. Különben is azon a nézeten volt, hogy meg kell maradnia az egyszer választott uton. . Ez az ut látszólag végnélküli volt, de mindegy, Henriette méltatlannak tartotta a visszavonulást.

Napfelkeltével a fiatal leány felébredt, s épen azon gondolkozott, miként kezdje meg a harczot, mikor kopogás hallatszott az ajtón, s Clarisse, a szobaleánya belépett.

— Itt van egy levél a kisasszony számára, — szólt; — ebben a perczben kaptam egy hozzám czimzett boritékban.

Henriette sokáig vizsgálta ezt az idegen kézzel irt czimet, mielőtt a levelet felbontotta . . .

Vajjon ki irhatott neki igy, ha csak nem Brévan Maxime, kit Dani ajánlott neki bizalmasául, és a ki eddig még nem adott életjelt magáról?

Csakugyan Brévan Maximetől jött a levél, mely igy hangzott:

„Kisasszony!

„Egész Párizssal én is megtudtam az ön büszke és nemes magatartását atyjának esküvő napján . . . Az önzők és buták önt ezért talán el fogják itélni . . vesse meg őket, az ön részén vannak a szivvel biró emberek . . . Es Dani barátom, ha itt volna csak helyeselné és bámulná az ön el járását és bátorságát, mint a hogy én azt magam is bámulom . . .“

Henriette mélyen s hosszasan lélekzett, mintha keble egy rettenetes sulytól szabadult volna meg.

Dani barátja tehát helyesli őt! . . .

Brévan Maxime egész levele különben nem volt egyéb, mint egy hosszu és tiszteletteljes buzditás egy kétségbeesett, a végletekig menő ellenszegülésre.

A levél további tartalma ez volt.

„Abban a pillanatban, mikor Dani a vagonba szállott, egy levelet adott át nekem az ön számára, kisasszony; ez a levél legbensőbb gondolatainak kifejezése. Azzal az éles látással, mire csak egy szerető sziv, oly nemes sziv képes, mint az övé, Dani előre látja és fejtegeti minden kellemetlenséget és nehézséget, mit mostohaanyja fog ön elé görditeni . . . Ez a levél sokkal bocsesebb, semhogy a postára lehessen azt bizni. Ezért még a hét folyamán be fogom magam mutattatni de la Ville Haudry grófnál és akkor leszek oly szerencsés, önnek sajátkezüleg átadhatni barátom levelét . .

„Holnap lesz alkalmam egy angol tengerésztiszt barátom által gyors hirt adni Daninak . . . Ha ön irni óhajt neki, küldje hozzám a levelet még ma, a rue Laffitte 62 szám alatt. Az én levelemet majd az önéhez csatolom.“

Egy utóiratban végre ez volt olvasható:

„Óvakodjék kivált sir Elgin Thomastól.“

Különösen ez az utolsó megjegyzés zavarta meg sajátságosan Henriettet s minden féle homályos és borzasztó aggodalmat szült benne.

— Miért, gondolta magában, — óvakodjék ettől inkább mint a többiektől!

Egy kellemesebb gond azonban csak hamar más gondolatokra hozta őt.

Egy jó alkalom nyilott, hogy gyorsan és biztosan juttasson hirt Daninak és ő még itt vesztegeti és halasztgatja a drága időt!

Hamar felöltözött, és leülve irásasztala elé, a fiatal leány egyetlen barátjának megirta minden aggodalmát, minden fájdalmát és reményét.

Tizenegyet ütött, mikor a levél be volt végezve, nyolcz hosszu oldal, melyben sze

E beszélgetés után ment Tisza Bécsbe, hogy irányadó helyen javaslatait megtegye s hogy az osztrák kormány tagjaival e változtatásoknak az osztrák viszonyokra való viszszahatása felől konferáljon. Andrássy Gyula át az uralkodó csak később fogadta, midőn az uralkodó a tényállásról már értesitve volt. — A dolgok ilyetén fejlődése után alig képzelhető el, hogy a már emlitett közleményben ugy az uralkodónak, mint Andrássy grófnak ajkára adott szavak tényleg elmondattak volna. Anélkül, hogy a megczáfoltatástól tartanánk, azt hisszük, hozzátehetjük, hogy Andrássy Gyula gr, a régi véd erő törvény 11 §-ának az uj törvénybe való visszaszállitását teljesen helyesli, s hogy azt a felsőházban, vagyis azon a parlamenti területen amely előtte nyitva áll, egyénisége teljes sulyával fogja képviselni. Az is kétségtelenül bizonyos, hogy az első kamara semmiféle különösen figyelemreméltó tényezője sem fog a véderőjavaslat utjába nehézségeket görditeni. Végül kiemelendőnek tartjuk, hogy a már többször emlitett közleményben, az ellenzéki lapoknál igen elismerésre méltó önzetlenséggel valami igaz dolog is állittatik, az ugyanis, hogy Andrássy gr. az ellenzéknek a parlamenten kivüli eszközök alkalmazásával épp ugy, mint az utóbbi magatartásával legkevésbbé sem értett egyet. Egyáltalában méltatlan dolog, neki a miniszterelnök állása ellenében intriguakat és machinacziokat imputálni.

KÜLFÖLD.

Az uj franczia kormány programmja. A franczia kamara és a szenatus szombati ülésében felolvasták az uj kabinet következő nyilatkozatát:

Midőn a köztársaság elnöke meghivásának engedtünk, a jelen pillanat nehézségeit illetőleg nem ringattuk magunkat csalódásban, de támaszt találtunk azon gondolatban, hogy közreműködésöket nem fogják megtagadni oly férfiaktól, kik jóakarattal eltelve, azon elhatározott szándékkal lépnek ma önök elé, hogy teljesitsék azon kötelességeket, melyeket a helyzet reájuk ró.

Két nagy feladat az, melyet a jelenlegi törvényhozásnak azon rövid hónapok alatt, melyek mandatumának törvényszerü megszüneésétől elválasztják, még elintéznie kell: t. i., hogy az 1890-iki költségvetést megszavazva és hogy nagyszabásu, mérsékelt és eszélyes politikája által biztositsa a világkiállitás sikerét, melyen valamennyi népek munkás és békés franczia hazánkban be fogják mutatni a művészet, az ipar és a munka csodáit.

Más, hosszu idő óta várt nagyjelentőségű törvények, minő a katonai törvény is, tanácskozás alatt vannak s számitunk reá, hogy azokat sikeresen fogjuk befejezéshez juttatni. De azon nézetben vagyunk, hogy a jelenlegi körülmények között a kormány főfeladata abban áll, hogy minden republikánusnak, minden franczianak, ki hive a rend nek és szabadságnak, előkeszitse a talajt a közös erőteljes és határozott akczióra, hogy megvédessék és megszilárdittassék a béke, igazság és haladás kormánya, ugy, mint az országunk óhajtása volt, midőn a köztársaságot megalapitotta. Hiven a szabadelvü intézmények szelleméhez, minden törekvésünk oda irányul, hogy Franczia ország teljesen önönmagáé legyen és hogy élvezze a békülékenység és az egyetértés korszakát.

A szükséges paczifikálás e művéhez hivjuk fel önöket a haza magasabb érdekében.

E politika sikere erélyünktől és éberségünktől függ. Önök számithatnak erre. Amennyire el vagyunk tökélve, a kötelességüket hiven teljesitő tisztviselőket felelősségünkkel fedezni, épp oly szigoru elbirálásban fogjuk részesiteni a fölmerülő hibák és a hanyagság elkövetőit. A mi ellenségünket illeti, legfőbb kötelességünknek tartjuk, teljes elhatározottsággal megtenni minden intézkedést a törvényes rend fentartására és a köztársaság köteles tiszteletben tartásának biztositására, meghiusitván és szükség esetén elnyomván mindtn bujtogatást. (Tetszés a középen.)

A szenatus nagyobb tetszéssel fogadta a kormány nyilatkozatát, mint a kamara.

Milán király Magyarországról. A nisi borászati kiállitást Milan király — mint már emlitettük — Hengelmüller és Bray gróf kiséretében látogatta meg és ez alkalmat érdekes nyilatkozatra használta fel, mint a „Revue de l'Orient" mai számában olvassuk. „Remélem, mondá a király, hogy Szerbiában is inauguráljuk a munka idejét, mert Szerbia nagyon is soká fecsérelte összes erőit a politikai küzdelmekre. Ezeknek az uj alkotmány, ugy hiszem, véget vetett. Mellettem két hatalmas állam képviselőjét látják önök, oly két államét, melyek a Balkán-népek szabadságát, politikai és gazdasági gyarapodását óhajtják. Felemlitem e két államot, mert példájuk megmutatja az utat, a melyen haladnunk kell, hogy gyarapodjunk. Magyarország 1866 ig csak a politikai téren küzdött, egy czél felé törekedett: politikai létének megalapitására. Mikor ezt a czélt elérte, a gazdasági munka aeráját kezdte meg elanynyira, hogy most Magyarország a legelőrehaladottabb országok egyike. Nekünk is követnünk kellene szomszédaink ezen példáját."

Az

„ARADI KÖZLÖNY"

(Megjelen mindennap)

Előfizetési feltételei.

Helyben házhoz hordva:

Egy évre	12 frt — kr
Fél évre	6 „ — „
Negyed évre	3 „ — „
Egy hóra	1 „ — „

Vidékre szétküldve:

Egy évre	14 frt — k
Fél évre	7 „ — „
Negyed évre	3 „ 50 „
Egy hóra	1 „ 20 „

Felkérjük egyuttal lapunk azon előfizetőit, kiknek előfizetése dec. végén ejárt, hogy az előfizetést mielőbb megtenni sziveskedjenek, nehogy a lap szét küldésében fennakadás álljon be.

Az „Aradi Közlöny"
kiadóhivatala.

NAPTÁR.

Február 26. Kedd. Róm. kathol. naptár: Sándor pk. Prot. naptár: Nesztor. Görög-oross naptár (február 14.) Anzent. Nap kél 6 óra 58perczkor, nyugszik 5 óra 39 perczkor.

Február 28. Aradváros iskolaszékének ülése d. u. 4 órakor.

Márczius 3. Az aradi iparosok első betegsegélyző és temetkezéni egyletének közgyülése d. e. 10 órakor (Városháza.)

Márczius 3 Az asztalossegédek egyletének választmányi ülése délután 3 órakor az iparoshásban.

Márczius 3. Az aradi és aradvidéki tisztviselői kör estélye d. u. 5 órakor.

— A „Kölcsey-Egyesület" nyilvános könyvtára (Kölcsey-utcza 3. szám.) nyitva van kedden és szombaton d. u. 3—4-ig, és pénteken d. e. 11—12 óra között.

HIREK.

ARADES VIDEKE.

— **Az uj halászati törvény.** A mult évben hozott halászati törvény a földmivelés, ipar- és kereskedelmi miniszterium a törvényhozás által reá ruházott jognál fogva, a folyó évi május 1-én lépteti életbe. Erről tegnap értesitette hátóságunkat s egyuttal megküldte a törvény végre hajtására vonatkozó utasitást is, a melynek mellékletén rajzolotokkal föltüntetve részletesen le vannak irva azok a halfajok, a melyek halászata az év bizonyos szakában a törvény által tiltva van,

— **A mezőhegyesi élővizcsatorna.** Mint már emlitettük, a mezőhegyesi magyar kir. kincstári ménesbirtokon a földmivelés- ipar es kereskedelemügyi miniszter a pénzügy miniszterrel egyetértőleg répaczukor gyárat állittat fel s az ennek üzeméhez szükséges viz a Marosból fog a gyárhoz vezettetni. A kulturmérnökségnek ez irányban készitett tervezete szerint a vizvezeték Aradnál veszi kezdetét s a Holtmaros és szárazér medrét felhasználva, nem csupán a gyári vizet képes szolgáltatni, hanem egyuttal képes lesz egy nagy vidéket is élővizzel ellátni, minek folytán idővel ugy Mezőhegyesen, mint a csatorna egész hosszában is öntözések keletkezhetnek. Ezen csatorna kiépitése, tekintve, hogy a gyár még ezen év folyamán felépittetik és üzembe helyeztetik, sürgősen szükséges, miért is az engedélyezési tárgyalás legközelebb meg fog indittatni s addig is, mig végleges engedély adathatnék, a ménesbirtok igazgatósága utasitva lett, hogy a munkálat meginditása ideiglenes engedélyt kérelmezzen. A csatorna Arad, Szeged és Hód-Mező-Vásárhely városok s Arad, Csanád, Csongrád és Békés vármegyék, összesen tehát hét törvhatóságiterületére terjed ki, s e szerint a vizjogi, törvény 158. §. értelmében a föld mivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter van hivatva kijelölni azon törvényhatóságot, mely az engedélyezési eljárást keresztül vezesse. A miniszterium immár ez iránt is határozott és az engedélyezési eljárással Aradmegye alispánját bizta meg. E rendelet kiséretében az iratok tegnap érkeztek le s Ormos Péter alispán a tárgyalás meginditásához szükséges előkészitő intézkedéseket foganatba is tette.

— **A csanádi egyházmegyéből.** Hemmen János eleki segédlelkész hasonminőségben Apáczára, Kiss István apáczai segédlelkész Mező-Kovácsházára helyeztetett át; Nogál László mező-kovácsházi segédlelkész megrongalt egészségének helyre állitására határozatlan időre szabadságot kapott.

— **Az iskolaszék ülése.** Arad szab. kir. város iskolaszék folyó évi február hó 28-án az az csütörtökön délután 4 órakor a város háza emeleti kistermében rendes havi ülést tart, melyre a t. iskolaszéki tag urak meg hivatnak. A tanácskozás tárgyai: 1. Arad sz. kir. város tanácsának átirata, egy tanuló után előirt 2 frt mult évi tandijhátraléknak leirásba hozatala iránt. 2. Arad sz. kir. város közigazgatási bizottságának átirata Kopcsa András domasinai volt gör. kath. néptanitónk a tanitói pályától való eltiltása iránt. 3. Markovics Márk aradi lakosnak kérelme, Ignácz nevü fiának a polgári iskola III-ik osztályába való feltétele tárgyában, 4. A ki küldött bizottság véleményes jelentése a nagykőruti leányiskola egyik V-ik és VI-ik osztályának polgári leányiskola I-ső és II-ik osztályává való átalakittatása tárgyában. 5. Az iskolafelügyelő jelentése az iskolamulasztásokról. Aradon, 1889. évi február hó 25-én. Salacz Gyula kir. tanácsos, iskola széki elnök.

— **Az aradi tornaegyesület** Steinitzer Pál dr. inditványára elhatározta, hogy önálló tornacsarnokot épittet s már az idén is hozzájárul jelentős összeggel az alaphoz. Ugyancsak a tornaegylet szerdán délután a velociped klubb megalakitása érdekében értekezletet tartott.

— **A karánsebesi püspököt** husvét után első napon választja a zsinat. Több jelölt nevét emlegetik. Ezek a következők: Bles Vazul tótváradi esperes, Goldis János aradi tanár, Musta Fileret protosynczell és Nemoian János karánsebesi polgármester. Mustát aligha erősitené meg a kormány és igy, hir szerint Nemoian polgármesternek van legtöbb reménysége a püspökségre. Nemoian azelőtt teologiai tanár volt.

— **Aradváros fogyasztási adó hivatala** részéről felhivatnak azon felek, kik egyezkedésre lépni kötelezték magukat, hogy az egyezségre vonatkozó kötelező nyilatkozat kiállitása végett minél előbb jelentkezni szi veskedjenek.

— **Az aradi vendéglősök és kávések** egylete tegnap délelőtt 10 órakor tartotta meg évi rendes közgyülését a „Három Király" vendéglőben. Az ülésen Schór Albert elnökölt, a jegyzőkönyvet Barabás Béla dr. titkár vezette. Az egyesület tagjai nagy számban jelentek meg Megnyitatván az ülés, felolvastatott az évi jelentés, a mely kiemeli, hogy a mult év folyamán az egyesület két izben is tett lépéseket a borkrajczárok felemelése ellen, de az igyekezet nem vezetett sikerre. Az egyesületnek 57 tagja van. A mult évben meghalt 2, uj tag beiratkozott 7. Segélyben részesült 1 tag. A pénztár állapota a következő: Evi bevétel volt 502 frt 65 kr., kiadás 361 frt 55 kr. A maradvány 141 frt 10 kr. Az egylet vagyona készpénzben és takarékpénztárban elhelyezve 1799 frt 56 kr. A jelentést tudomásul vette a közgyülés s az illetőknek a szokásos felmentvényt megadta. Azután tisztujitásra került a sor. Szendrey József inditványára a közgyülés nagy lelkesedéssel és egyhangulag Schór A. választotta meg ismét elnöknek. Alelnök és pénztáros lett Wittmann Károly, titkár és ügyész: Barabás Béla dr. Választmányi rendes tagok: Rajkay József, Novotni Lajos. Weincz Pál, Knapp Károly, Czitronyi János és Szabó Jakab, — póttagok: Egenhoffer Antal, Hámedli Ferencz és Huzó István. Bejelentő: Fried Nándor. Elhatározta a közgyülés, hogy az alapszabályokat módositani fogja. Hamedli Ferencz inditványozta ezután, hogy kerestestessék meg a városi hatóság az iránt, hogy a főtéri vendéglősöket és kávésokat a pénzügyőrség közegei a bevaliás miatt pénteken délelőtt és vasárnap, mikor leg nagyobb a forgalom, lehetőleg ne háborgassák. Az inditvány elfogadtatoft. Apróbb ügyek clintézése után az ülés véget ért.

— **Az aradi galambkiállitás** vasárnap fejeztetett be. Az utolsó nap méltóképen sorakozott az előzőkhez, sőt tekintetbe véve az elért forgalmat, azokat még felül is haladta. Ismét 30 pár diszgalamb volt kiállitva. Ezek közt első helyen kell kiemelnünk — mint már tegnap röviden emlitettük — a budapesti állatkert remek példányait, melyek közül egyes párok körül valóságos versengés támadt; igy például a kék modenaiakért hároman is ajánlották a kitett árat, de természetesen az első jelentkező vitte őket haza, a többiek szomorú bucsupillantásai közepett. Nagy tetszést arattak még az állatkert galambjai közöl a veres glorenczek, a fehér máltai tyukgalambok, (ezeket délután vette meg egy aradi háztulajdonos), az angol kék golyvások és a seregély (jácznt) galambok. — Igen szépek voltak Schwarz Soma csabai birtokos galambjai is, ezek közt főleg egy pár egyptomi sirály, melyek nem sokkal nagyobbak egy fehér gerlénél. — Losonczy Albert Kolozsvárról beküldött 3 párt, egri kéket, schmalkaldi szerecsenfőt és szarkagalambot, mindhárom párbeliek első osztályu tökéletes példányok voltak, kékjei a kiallitás megnyitását követő nehány percz alatt vevőt találtak, de nem is lehet galambban kisebb, finomabb testat, szebb fejét és élénkebb szemet képzelni, amint e diszes kis állatoké. — Werner Miksa budszent mihályi uradalmi számvevő beküldött sárga angol parókásokat és örvös vadgalambot, ez utóbbiak, mint ritkaság, mindenuknek feltüntek — Kovács János debreczeni kiállitó galambjairól már multkor, midőn első izben voltaK kitéve, előnyösen megemlékeztünk. jéggalambjait és sárga dragonjait ujólag is érdemes kiemelni. — Gömöry Gyula Aradról ugyanazon szürke bécsieket állitotta ki, mint 10-én, ezeknek is sok barátjok akadt, kik csinos voltukban gyönyörködtek. — Nemesszeghy István Komáromból kiállitott egy pár almondot (a him remek), egy pár fekete, keleti pergőt, melyek igénytelen külsejöknél fogva csakis a szak embereknek tüntek fel, és 5 pár szivhátu keringőt, melyek oly szépek, hogy ugyanannyi sulyu ezüsttel, mint amennyiit testök nyom, fizettettek; — a vörös nős tény pedig még a 10 darab közt is kivált; — bátran ki lehet mondani, hogy szebb szivhátuak alig képzelhetők. A kiállitási idő szak meg nyilván, a kedves szép állatok visszaadatnak, hogy a legközelebbi kiállitás hoz immár atódaikkal együtt vonulhassanak fel. A galamb-sport hivei pedig kellemesen emlékeznek vissza azon vasárnapokra, melyeken kedvenczeiket Arad és vidéke oly tömeges látogatással méltatta.

— **A magyarországi kézmülparosok bőr felszerelési társasága** vasárnap alakult meg a fővárosban az országos iparegyesület helyiségeiben Arad, Budapest, Baja, Brassó, Czegléd, Esztergom, Jászberény, K.-Vásárhely, Liptó-Szt. Miklós, Nagykőrös, Nagy Szeben, Szászsebes, Székesfehérvár, Szepes-Béla, Szolnok, Vácz városok iparos szövetkezeteinek e czélra kiküldött meghatalmazott képviselőinek jelenlétében miután a kiküldöttek átadták legális meghatalmazásaikat és bemutatták a helyi csoportok szerint alakult szövetkezések szerződéseit, Ráth Károly és Samuel Ferencz előterjesztették az alkalmi társaság tervezetét, melyet a kiküldöttek megbizóik nevében nyomban aláirtak. A bánatpénz letétezése után megválasztották közp. képviselőjüket, a ki nevében a közös hadügyminisztertnez a bőrfelszerelési czikkek ama részének elnyerése végett, melynek fedezése a kisiparnak van fentartva, már tegnap beadta az ajánlatot. Az ülésről Gelléri Mór által szerkesztett jegyzőkönyvbe bevétetetett az elnyerendő munka százalék szerinti felosztása is, melynek alapján a szövetkezett városok négy kategoriába osztattak. A legkisebb munkarész 400, a legnagyobb 14,000 frt lesz. Ezenkivül 8 és 6000 frtos kategoriák. Megjegyzendő, hogy az elnyerendő munka nem egy, hanem öt egymás után következő évre lesz a vállalatnak biztositandó.

— **Szerb lelkész és a magyar nyelv.** Mihajlovics Izidor tornyai gör. kel. szerb lelkész, ki az egyház és tanügy terén a magyar nyelv ignorálásával oly botrányos magaviseletet tanusitott, hogy felsőbb hatósági meghagyásokat figyelembe sem vett, az által, hogy mindennemü hivatalos jelentéseit, valamint magánfelek részére anyakönyvi kivonatokat is szerb nyelven állitotta ki, s ezáltal ugy a közügynek, mint magánfeleknek nagy hátrányára volt: ismételt feljelentés folytán a vallás- és közoktatásügyi miniszter arról értesit, hogy nevezett Mihájlovics Izidor, a tornyai gör. kel. szerb plébánia adminasztrátora, a temesvári gör. kel. szerb püspök által, ezen állásától felmentetett, s az emlitett plébánia adminisztrálása — oly lelkész hányában, ki a magyar nyelvet birná — ideiglen sen a battonyai gör. kel szerb lelkészekre bizatott, a kik a magyar nyelvet tökéletesen birván, a hatóságok megkereséseinek eleget tenni képesek leendnek.

— **Toloncz állomás** Aradvármegye törvényhatósági bizottsága a f. évi január hó 14 én tartott közggülésből kelt határozattal az acsuvai tolonczállomás beszüntetése mellett Csucs községet jelölte ki tolonczállomásul. Ezen intézkedést, mely a körjegyzői székhelynek Acsuváról Csucsra történt áthelyezése folytán eszközöltetett, a belügyminiszterium is jóváhagyta s e szerint Gurahoncz és Nagy Halmágy között jövőben Csucs község fogja képezni a közbevető tolonczállomást.

— **Hymen.** Vargha Ferencz békésmegyei kir, alügyész, az ügyészi kar egyik legtehetségesebb tagja, ki a jogiroda lomban is szép nevet vivott már ki, jegyet váltott a b. gyulai kir. törvényszék elnökének, Novák Kamilnak kedves és szép leányával Iza kisassonynyal,

— **A városliget fenntartására** Aradváros hatósága 500 frt évi segélyt szavazott meg a lövészegyletnek az eddigi 1000 frt helyett. Tegnap a közgyülési referádában azt irtuk, hogy a lövészegylet meg fogja keresni a hatóságot, hogy ismét ezer forint évi segélyt adjon. Mint utólag értesülünk, a lövészek abban állapodtak meg, hogy most egyelőre még sem sürgetik az ezer forintot, csak akkor, ha szükség lesz reá.

— **Regale.** Figyelmeztetjük a megyei birtokos osztályt, hogy a regále megváltási bejelentések határideje lejáróban van, saját érdekükben cselekesznek tehát, ha mielőbb teljesitik a bejelentést, ha nem akarják a késedelem okozta kárt szenvedni.

— **Az első aradi betegsegélyző és temetkezési egylet** rendes évi közgyülését vasárnap délután 2 órakor tartotta Kohn S. N. elnöklete alatt. Szép beszédben emlékezett meg a trónörökös haláláról és annak kipótolhatlan veszteségről, mi ezáltal az országot érte. Inditványára elhatározták, hogy a menház alapot ugy, mint az épitendő menházat az elhunyt trónörökös nevére nevezzék el. Neumann Armin titkár felolvassa ezután az egylet 19. évéről szóló jelentést, melyből felemlitjük, hogy a 482 tagot számláló egylet a mult évben csupán betegápolásra és temetési dijakra 4445 frt 19 krt adott ki. A menház alap 1142 frt 90 krral növekedett, az egyleti vagyon pedig — jóllehet a rossz idő következtében összesen 1105 frt 30 krnyi tagsági dij van hátralékban — elérte már a 17037 frt 48 krt. Ugyanezen, mint a számvizsgáló bizottság jelentése tudomásul vétetett és a felmentvényt az elnöksegnek megadták. A választmány inditványára Bing Vilmost, az aradi izraelita hitközség elnökét, és Hirschl Sámuelt (Bécs), az ismert emberbarátot, az egylet iránt tanusitott többszöri támogatásukért tiszteletbeli tagnak választották meg. A választás lefolyása előtt Amigo József édes szavakban emlékezett meg Kohn S. N. elnök fáradhatlan buzgalmáról s inditványára ugy őt, mint az egylet alapitóját, Klein Adolfot elnöknek illetőleg a elnöknek egy hangulag megválasztották. Ezután Schwariz Zsigmond korelnök Grünberger M. J. elnöklete alatt Fekete Jakab, Fischer Sámuel, Muskát Armin, Keppich Zsigmond és Reich Bélát küldi szavazatszedő-bizottságnak, kik 3 óráig tartó szünet után esti fél 8 órakor jelentették a választás eredményét, mely iránt 130 tag érdeklődött. Meg lett választva: Kneffel Karoly alaptőke gondnokká, Pollák Gyula pénztárnoknak, Amigo József ellenőrnek, betegfelügyelőknek pedig Büchler Ignácz, Muskát Armin és Landau Vilmos A választmányba következők lettek megválasztva: Singer Gyula, Schwarcz Zsigmond, Roth Lajos, Böhm Adolf, Polgár Jakab, Beck Adolf, Fiala Illés, Keppich Zsigmond, ifj. Weisz Dávid, Goldfeld Lajos, Kilényi Adolf, Weil Alajos, Novotny Lajos, Birnbaum Ignácz és Irmer Henrik. — Kohn S. N. elnök inditványára végül Eliás Armin elnöklete alatt Wallfisch Armint, Nemess Zsigmond drt és Reich Bélát küldték ki, a folyó évre számvizsgálókul Ezután kevéssel 8 óra előtt, az elnök éltetésével a gyülés véget ért.

— **Névmagyarositások.** Schön Armin és Imre kiskoru aradi lakosok vezetéknevüket belügyminiszteri engedélylyel „Somló"-ra, Kohn Izidor helybeli lakos pedig „Kádár" ra magyarositotta.

— **Az uzsorásnő vége.** Rablógyilkosság történt vasárnap Temesvárott. Mint levelezőnk jelenti, egy Liszkai Erzsébet nevü uzsorás asszonyt gyilkolták meg, a kinek nevét Temesvárott sok szegény ember átkozta. A legszegényebb nép sorából válogatta adósait, kisiparosokat, napszámos embereket zsarolt ki. Az uzsorásnőt józsef külvárosi lakásán bezuzott koponyával találtak meg halva. A rendőrség rögtön megindi totta a nyomozást és a gyilkost el is fogta, egy Timár Pál nevü szegény asztalos személyében. Ez az ember 15 frttal volt adósa Liszkai Erzsébetnek s emiatt folytonos zaklatásnak volt kitéve. Korán reggel elment az asszony lakására, halasztást kérni. Ez gorombásko dott vele, szóváltás támadt közöttük, s az asszony állitólag pofonütötte Timárt. Az asztalost elfogta a düh, botjával leütötte s aztán elvadulva addig verte a koponyáját, mig agyveleje a szoba falaira nem frecsesent. A gyilkos végül összeszedett áldozatánál mintegy kétszáz forintot s azzal egyenesen beült a korcsmába. Ott ivotta mindaddig, mig a rendőrség el nem fogta Rögtön bevallott mindent.

— **Épitők figyelmébe.** A Fekete-Körös hidja elé épitendő négy jégtörő elkészitésére pályázat hirdettetett. A terv Gyulán az épitészeti hivatalnál megtekinthető.

— **Gyilkos férj.** A szegedkerületi rendőrséghez kegyetlen gyilkosságról érkezett jelentés. Mezőkovácsházán (Csanádmegye) Bartner István feleségét, született Nirok Annát a napokban éjjel a dohányszáritó-pajtában felakasztva találták. A csendőri és hatósági kiküldöttek a nyomozás folyamán kideritették, hogy nem öngyilkosság forog fenn s a beszerzett bizonyitékok azt tanusitják, hogy a férj könyvette el a gyilkosságot olyképen, hogy az asszonyt előbb megfojtotta, aztán felakasztotta. A gyilkos férj átadatott a biróságnak.

— **Ez se rosz.** Kedélyesen töltött vacsorázás után haza felé tart a kis család, a lakásukhoz közeledve, a figyelmes és gondos házias asszony azon utasitással adatja férje által a kulcsot a szolgálója kezébe, hogy siessen előre és nyissa ki az ajtót, hogy e hidegben ne kellessék otthon várakozni. Amde nagy volt bámulatok, midőn az előre küldött szolgálót a kaputetején látják bemászni és igy bemenni az udvarba! Mit csinálsz te? miért mászsz be a kapu tetején? kérdik — nem tudtad kivülről kinyitni a kulcsczal az ajtót? Belülről tettem bele a kulcsot — mondja a cseléd — mert kivülről még soha se próbáltam.

— **A csabai közbirtokosság** képviselő testülete Szarvasra egy bizottságot küldött ki, hogy az a szarvasi közbirtokosság viszonyait tanulmányozza, s Békésmegyének a közbirtokossági ügyekre vonatkozólag tőr tént beavatkozásával szemben egyöntetü eljárásra hivja fel. A kiküldött bizottság tagjai: Urszinyi János, Zsilinszky Endre és Onodi János voltak, a kik küldetésükben a mult héten jártak el.

— **Kirabolt borfiuk.** Arad élénk tevé kenységü, szorgalmas s a rendőrség dicsé retére legyen mondva, egészen kitogástalan működésü utonállói, csavargói legujabban art a magát ki nem fizető divatot kezdték el, hogy az éjjel hazatérő pinczéreket tá madják meg. Most ismét két borfiut rabol tak ki. A két gyerek: Schlesinger Jakab és Korostyák János Witt mann vendéglőjében van alkalmasva. Mikor pénteken éjjel 1 órakor hazafelé mentek, egy ösmeretlen ember utjokat állotta a Fe renczterén s tőlük pénzüket követelte, azt mondván, hogyha pénzt nem adnak, leütöi őket. A megszeppent szegény fiuk kénytele nek voltak csekély pénzüket odaadni, hogy megszabaduljanak. Rendőr természetesen most sem volt. Hihetőleg ott lógázta a lá bát valami közeli bormérésben, éberen őr ködve ekkép a polgár ság közbiztonsága felett.

— **Gyermekgyilkosság.** Fekete Róza férjezett Molnár Antalné, gyomai fiatal, tizenkilencz esztendős szép menyecske, leánygyermekét pár perczczel megszületése után kivitte a kertbe s ott egy kezével vájt göddörbe betemette. Férje s hozzáta tozói későn vették észre a fiatal asszony bünös tettét. A csendőrség neszét vevén a borzasztó gyilkosságnak, a fiatal asszonyt s bünrészességgel gyanusitott férjét elfogta s bekisérte a csabai kir. járásbiró sághoz. A bünös anya beösmerte tettét s megjelölte a helyet, hova az ujszülöttet el ásta. A kisded holttestét nem találták meg, mert a tanyabeli kutyák feltalálván a kis hullát, felfalták, mint azt egyik tanyabeli cseléd beszéli. A vizsgátatot V. Szak mári A. kir. aljárásbiró vezeti.

— **Levinszky Aradon.** Levinszky József, a bécsi burgszinház ismert kitünő tagja, márczius 10-én Aradon előadást tart, és pedig: Arany, Goethe, Petőfi, Heine, Kiss Jozsef, Geibel és Scheffel-mü veiből, mely érdekes felolvasásra jegyek már előjegyezhetők ifj. Klein Mór könyvke reskedésében. Azt hisszük, hogy ez érdekes estélyt felesleges az aradi inteligenczia figyel mébe ajánlani.

— **Betöréses lopás.** K. vasuti hivatal nok Demeter utcza 99. számu lakásába vasárnap betörtek s onnét 15 frt értékü hus nemüt elvittek, A tettes ismeretlen. A lopásban az az érdekes, hogy az egyik szom széd, ki K.-nak jóbarátja, látta a betörést s nem volt bátorsága ahoz, hogy közbe lépjen.

NAGYVILAG.

— **Battenberg Sándor házassága.** A „Neue Fr. Presse"-nek irják Berlinből: „Battenberg Sándor herczeg szive vonzal mát követve, el fogja venni, vagy talán már el is vette a darmstadti udvari szinház énekesnő jét, Loisinger kisasszonyt.

Az exfejedelemnék e viszonyra a vá rosban egyáltalában nem volt titvk, de senki sem hitte, hogy házasság legyen be lőle. Sándor herczeg ápriliS 5-én tölti be harminczkettedik évét, tehát férfi kora vi rágjában áll. Daliás megjelenése s a nim bus, mely a szlivniczai ütközet óta körül veszi, szivesen látett vendéggé teszik őt a női görökben. Dzek magyarázzák azt a mély vonzalmat is, melyet Grigyes császár leánya Viktória porosz herceegnő táplál a volt fe jedejem irént, de egyesülésüket tudvalevőleg a vaskanczellár közbelépése megakadályozta Figyelmet érdemel, hogy az angol lapok még nemrég is ragaszkodtak ahhoz a hirhez, hogy a hg házassága Viktória herczegnővel létre fog jönni. Feltünő, hogy a herczegnőnek Károly svéd herczeggel való eljegyeztetési hirét ily gyorsan követi a Battenberg Sándor házasságáról szóló hir. Az is szemet szurt, hogy a herczeg oly hamar atyja halála után határozta el magát a házasságra. Az, hogy egy mélyen rangja alatt álló nőt vesz el, kevésbbé feltünő, mert a családban ez nem ritka eset. Anyja szül. Haucke grófnő s csak később kapta meg a Battenberg herczegnői czimet; a herczeg nagybátyja, Lajos hesszeni nagyherczeg. pár év előtt a férjétől elvált Kolemine asszonyt vette nőül, mely házasság azonban nem volt tartós. Henrik hesseni herczeg Nidda Karolina bárókisasszonnyal lés pett házasságra. Battenberg Sándor menyasszonyáról, Loisinger kisasszonyról nem sokat tudnak. Ugy látszik, a müvészi világban keveset emlegetik. Ugy hirlik, hogy a házasok mézeshetiket Olaszországban fogják tölteni."

— **Harcz a homlokfürtök ellen.** Párisban legujabban nagy elkeseredéssel folytatják a harczot a homlokfürtök ellen. Hogy a „bajt" gyökerestül kiirtsák, már a gyermekeknek haját is hátra fésülik ugy, hogy a kicsinyek mind gondolkozó fő-re vallò magas homlokkal jelennek meg, nagy örömére az apáknak. Az anyáknak sincs már ez ellen kifogásuk mert most ez a — divat.

— **Rövid hirek.** A bécsi „Salonblatt" azt a szenzációs hirt közli, hogy a bajor regens-herczeg megadtagadta Larisch-Wallersee Mária grófnénak a bajor területre való léph tést; a grófné tudvale őleg Lajos bajor herczeg leánya s a tilal mat a meyerlingi eseményekkel hozzák összefüggésben. — A steyri fegyver gyár megkötötte a poross kormánynyal a szerződést 400,000 darab ismétlő puska szállitása iránt. — Prágában Szojka dr. egyetemi orvostanár, megőrülésétől való félelmében agyonlőtte magát. — Galiczijában szombaton a nagy hófuvások miatt megakadt a vasuti közlekedés; az időjelző intézetek pedig még további kemény hideget és havazást jósolnak. — Viktor Maurel ünnepelt baritonista az 1890ik év operai idényére Buenos-Ayresbe szerződött. Oly fizetést kap, minőt Patti Adelinán kivül Amerikában még senki. Négy hónapon át 35-ször lép fel és fizetése 500.000 frank. Tiz esetleges külön felléپés dija ugyanannyi.

Szinház.

— február 25

— **„Francillon"** került ma este szinre Breznai Anna jutalomjátékául. A fiatal müvésznőt lelkes óváczióokkal tüntte ki a szép szamu közönség. Mikor a szinen meg jelent, intenziv erős taps fogadta, a zsinór padlásról három nagy koszorut bocsátottak alá, mindhármat selyem és atlasz ruhaszö vetekkel, továbbá ugyancsak a zsinórpadlás ról elárasztották a szinpadot virágesővel. A idei évadban ez volt az első virágeső. kapott czenkivül egy értékes szép legyezőt és egy csemege tartót. A czimszerepet ját szotta és a nem könnyü szerepnek sok hiva tással felelt meg. Tiszta, kellemes csengésü organuma teljes érvényre emelte azokat a jeleneteket is, melyekben a szenvedély erő sebb kifejezésre jutott, Plasztikájával is be bizonyitotta, hogy képes nagyobb feladatok megoldására, s mindenesetre megérdemelte volna, hogy már eddig is több tért en gedjenek tehetségei fejlődésének és ambicziójának. Már az első felvonásban nyilt szinen megtapsolták, még pedig a mi ritkán fordul elő, kétszer is, s a fel vonás után háromszor hivták függöny elé. Ismét megtapsolták nyilt szinen a második felvonásban a férjével volt nagy jelenet után, melyben szavalási képessége igazán meglepett, s a játéka is teljesen kielégitett. Az előadás is elég jól ment, s ezuttal rendes szokásunk szerint, melyet jutalomjátékok alkal mával követünk, nem akarunk nagyobb kifo gásokat tenni, bár a szereposztásra most is lettek volna észrevételeink. De egyet el nem hallgathatunk, s ez az, hogy Kövessi (Grandreon) egy párisi előkelő szalonba nem illő ruházatban jelent meg. Még polgári rendü család szalonjában sem jelenünk meg olyan kopott ruhában, zsakett ben és kétséges szinü nadrágban. Ugy ő mint Mészáros (Symieux) megjelenhettek volna frakkban. Csodáljuk, hogy a rendező Kazaliczky (Riverolles), aki maga frakkban volt, nem utasitotta erre a többieket. Már e tekintetben a rendezés tavaly gondosabb volt. De ha Kazaliczky nem tudta, hogyan kell öltöznie a szerep lőknek, vagy elfelejtette őket utasitani, Mészárosnak mégis eszébe juthatott volna a frakk, mert látta az előadást a nemzeti szinházban. Szépen volt kiállitva a szalon, melyben mind a három felvonás lefolyik, s különösen a butorok voltak elegánsak. Előadás után Breznai Anna tisztelői a Murányi vendéglőjében gyültek össze, s a vendégek nevében Müller Károly egy arany karpereczet adott át neki szép beszéd kiséretében, melyre a müvésznő meghatottan válaszolt.

— **Müsor.** Ma kedden február 26-án adatik a „Suhancz". Holnap szerdán 27-én „Don Caesar" operette. Hol napután csütörkön Feleki Miklós ur, a budapesti nemzeti szinház tagjának első vendégjátékául: „Idegen nő" Dumas 5 felvonásos szinmüve.

FARSANG.

Farsangi naptár.

Február 27. Piknik az uj-aradi „Szőllő"-vendéglőben.

Márczius 2. Az aradi kárpitos ifjuság bálja az iparosházban.

Márczius 9 Az EMKE aradvárosi választmányának táncvigalma „Fehérkereszt".)

Márczius 5. Az aradi polg. jótékony nőegylet hangversenynyel egybekötött estélye (Fehér kereszt.")

Márczius 16. Az aradi vasuti tisztais elők bálja („Fehér kereszt."

— **Az aradi polgári jótékony nőegylet** által folyó évi február hó 2-ra tervezett, de az országos gyász miatt folyó évi márczius hó 5-ikére elhalasztott „társas-estély" érde kében hivjuk fel Aradváros és megye ne messzivü közönségének becses figyelmét Mivel többfelől intéztetett kérdés hozzánk a meghivók iránt, szükségesnek tartjuk ki je enteni: miszerint külön meghivók nem küldettek szét senkinek, s igy ez uton hivjuk meg a nagy közönséget, az árvák gyámolitását és szegények segélyezését szivén hordó ne meslelkü emberbarátokat a tömeges megje lenésre! A hangverseny, tombola és végül tánczozal egybekötött „sársas-estélynek" kiváló erdeket kölcsönöz az alant közölt müsor, s az abban közreműködő igen tisztelt urhölgyek névsora, kik a jótékonyczél iránt érző ne mes hajlamukat követve, készséggel enged tek kérésünknek. Most a tisztelt nagy közönséghez fordulunk, szivcs támogatásukat és személyes részvételüket kérve a jótékonyczél előmozditásában. A tombolatárgyak folytatólagos ajándékozására is felhivjuk a tisztelt közönség áldozatkészségét, bármily kevés kevés legyen az, szivesen és köszönettel fogadjuk, minden darab tárgy kenyeret ad éhczőknek és segiti letörülni a szenvedők könyüit. — A tárgyakat kérjük Hudecz Ferenczné (Zoltán-utcza 6 ik száma) vagy Koritsánszky Berta (Kazinczy-utcza 10-ik szám) egyleti elelnökhöz küldeni. A folyó évi 2-ra kiadott belépti jegyek érvényben maradnak és kaphatók több hely beli divatüzletben, márcziás 4. és 5-én a „Fehér Kereszt" 5. számu szobájában, sze mély jegy 2 frt, családjegy 5 frt. Karzatjegyek: I. sorban 2 frt, II. sorban 1 frtért

REGÉNY-CSARNOK.

Az utolsó pont.

(Regény egy kötetben.)

— Az „Aradi Közlöny" számára irta —

Márki Gabriella.

(27 folytatás.) X.

A végrendelet.

Nem hiszem, hogy könynyen ment neki, de végre is sikerült nejét kibékitenie és pár hónapot zavartalan boldogságban töltöttek együtt. Azonban ekkor a fiatal asszony veszélyesen megbetegedett és meg bocsátva neked és férjének teljesen — meg halt! . . .

— Es a fia . . .

— A fia az most huszonnégy éves és ha a gyermekről lehet itélni, szép férfi lehet! . . Epen mint az apja. Szép és nemes! . . .

— Mond csak dada . . . szép volt az én anyám? Es hasonlitok én reá?

— Oh hasonlitasz, de ő sokkal szebb volt! . . .

— Es neki is vörös haja volt?

— Igen és az tette őt olyan rendkivül széppé!

— Nincs egy arczképe tőle?

A dajka felkelt s egy láthatatlan fali szekrényből egy arczképet vett ki.

Norah örömsikollyal kapta azt ki ke zéből és csókjaival boritotta el.

— Oh milyen szép volt szegény, jó anyám . . . s szivszakgató zokogása ismét elővette.

Napokat és éjeket töltött könyek kö zött és egészen eltompulva bánatában, nem volt képes gondolatait és terveit tisz tázni.

— Mit tegyek? . . . kérdé egyre ön magától . . . Hogyan? és hova menekül jek? Mert szöknöm kell! . . . Nincs jogom tovább itt maradni . . nekem! . . . megátkozott, kitaszitott árvának, aki mindenüvé átkot vittem magammal! . . . Sze rencsétlenné tegyem azt a férfit is, a kinek nejévé lennem kivánja a végrendelet! . . .

Oh nem! . . . Azért hogy vagyonát megoszam vele! Soha! . . .

De az utolsó pont ugy szól, hogy a fiatal gróf csak akkor örökli atyja vagyonát, ha engem nőül vesz! . . .

Igen . . . de ez csak akkor lehet érvé nyes, ha én élek . . . de hátha meghal nék? Felugrott és sebes léptekkel járt föl és alá szobájában, tépelődve, borzongva helyzete megoldásán . . .

Hirtelen megállt.

— Valjon, hogy néz ki a gróf? . . . kérdé . . . s e kérdésre egy szép barna, férfias arcz jelent meg előtte . . . egy ab lakban, s olyan szemrehányóan tekintett reá.

— Nem, nem, kiáltott fel . . . nem törödöm vele! . . . Nem bir rám nézve a legcsekélyebb érdekkel sem!

S folytatta terveinek szövését, melyek közül azonban egynél sem birt megál lapodni.

XI,

Daus ex machina

Györgynek valóban egy pillanatra sem jutott eszébe sem megbánni regényes szerződését, mert a változatos, de legkevésbé sem zajos életmód egészen megváltoztatták kedélyét és fölrázták szellemét zsib badt fásultságából.

A sok bohóság, melyet Elek elkövetett, annyira felvillanyozta, hogy nemsok időbe került s felülmulta jókedvü barátját, a ki egy idő óta szerepet látszott cserélni vele, s gyakran elgondolkozott és mélázóvá lett.

Kedélye felséges és ragyogó tehát, de a főczél, az még egy lépéssel sem volt közelebb hozzájuk, mint mikor elindultak.

György hallani sem akart róla, hogy ő a „társaságot" figyelemmel kisérje. Apróbb viszonyai pedig csak napokig, legföl lebb hetekig tartottak s minden komoly szi nezetet nélkülöztek, s csupán mulatságra szolgáltak.

Hogy pedig valami nem köréből valót válasszon szive hölgyeül, arról Elek gondoskodott, mert nem akarta az ősi nevét egy mésalliance-al beárnyalni.

Egy lóháton tett kirándulás alkalmával, György lova erősen megrugott az Andrássy uton egy kis leánykát, ki vértől el boritva rogyott össze. György leugrott lováról és kétségbeesetten törölgette, nyomkodta sebét, mig megérkeztek a gyors mentők, népszerü kocsijukkal és bekötözték a gyermeket.

György és Elek utánnuk vágtattak a kis állomásra, és György mindenáron gondoskodni akart s szép kis leánykáról.

— Nem küldenéd haza . . . Zoé mindenesetre megörülne, ha lakó — és idővel — vágytársat kapna! szólt Elek boszszusan.

György összevonta homlokát.

— Te láttad? . . . te . . . ismered Zoét?

— Csak nem gondolsz olyan mamlasznak, hogy holmi „régi romok és irások".. féle magyarázattal beérjem?

— De Zoé már nincs kastélyomban!

— Talán magaddal hoztad titokban? Hol tartod?

— Ne gunyolódj . . . ő megszökött tőlem és nem is tudom hol van? Ha tudnád mennyire sajnálom a szegény kicsikét!

— Menny étána és keresd meg! Nagy Isten! ha nekem most eszembe jutna a fölött töyrengeni, hogy hová lettek mind azok, a kiket már elhagytam? . . .

— Az egészen más! . . En Zoénak gyámja vagyok! . . .

— Ah . . . s Elek jóizü kaczagásba tört ki . . .

— No hasonlitsz is az árvaszékhez! . . Hasonló hűséggel őrizted meg a reád bizott kincset! . . .

— Onkényt adta szivét nekem! . . . de elég már erről! . . . Nézd a kedves, ügyes fiatal orvosok már bekötözték a kicsinyke sebeit!

Egy csomó bankjegyet nyomott Elek markába, hogy kisérje ő is el a gyermeket: mig maga ott maradt s szivélyesen megköszönve a mentők fáradozását, megkérte őket, hogy engedjék meg berendezésük megtekintését.

Elénk érdeklődéssel járta be a miniature kis gondviselés-templomot, s el volt ragadtatva a kisebb nagyobb mentő-szekrénykék csinos és mindenekfölött czélszerü berendezése által.

— Valóban szeretnék orvos lenni, hogy tagja lehetnék társaságoknak, melynek czéljai és képviselői egészen megnyertek részükre.

— En egy másik könyvbe is szeretném a nevemet beirni! szólt mosolyogva midőn a vendégkönyvet eléje tették, s pár percz mulva az alapitó tagok nevei között tündökölt! Zalay György gróf, 5000 forint.

Ezzel távozott és meglehetős rossz hangulatban érkezett haza.

— Mi lelt . . . hogy ilyen emberevő képeket csinálsz?

— Az a czigányleány nem megy ki a fejemből . . .

— Talán ismét szerelmes vagy belé?

— Az nem, de annál jobban félek tőle! . . .

— Zélsz? . . . Asszonyfenyegetéstől? Az ember azt hihetné, hogy csak egyszer hallottál ilyesmit! . . .

— Mindegy! -oktalanság volt tőled Elek eszembe juttatni a históriát, s boszut fogok rajtad állni! . . .

— Allok elébed! . . . nevetett Elek, pedig György tényleg komolyan értette szavait. Régen sejtette, hogy Elek szivében valami komolyabb érzelem fészkel, de nem sikerült többet kitudnia,

E titkolódás és utolsó gunyolódása felingerelték, s alig várta a kedvező alkalmat, hogy valami jó tréfával elégtételt vegyen rajta. Végre kedvezett neki a szerencse . . . Egy este egyedül maradt ott honn.

Igyekezett tehát helyzetét kizsákmányolni s kutatni kezdett Elek iróaszta lában.

— Valamit csak kell találnom, ami nyomra vezessen! . . . s reménységét siker koronázta.

Egy himzett kis névjegytárczában meg találta Coralie arczképét.

György figyelmesen tanulmányozta a szép és nemes vonásokat és visszatette helyére.

— Ez az! . . mosolygott magában elégedetten.

— Tudod mi fölött gondolkoztam, mig odajártál?

— Nem vagyok spiritista!

— Elhataroztam, hogy végre is szem ügyre veszem a highlife hölgyeit.

— Es honnan ez a rögtöni elhatározás?

— Meguntam a magányt és sajnállak téged!

— Hogyan? . . . . engem? . . . . miért?

— No . . . hiában is tagadod, látom hogy szerelmes vagy és nem valami kellemes lehet neked . . . tőle távol itt engem őrizni.

— Eh! ostobságok.

— Jó . . . jó! En nem vádollak. Látod, hogy diszkrét vagyok, s csak azt akartam ezzel mondani, hogy holnap kimegyünk a lóversenyre,

— Helyes . . . de én . . . én nem megyek!

(Folytatása következik.)

KOZGAZDASAG.

— **Az aradhegyaljai amerikai szőlőtelep szövetkezet tagjaihoz.** A folyó évi január hó 28-án megtartott közgyülés a szövetkezeti tagok 1888. évi járulékát holdanként 25 darab gyökeres riparia sauvage veszőben állapitván meg, a t. szövetkezeti tag urak ezennel felhivatnak, hogy azt, vaj jon a részükre járó vesszőkre az idén igényt tartanak-e, legkésőbb f. évi márczius hó 5-ig bejelenteni el ne mulasszák. Azon vesszők, melyekre a tagok ez idén igényt nem tartanak, az alapszabályok értelmében az előállitási ár lefizetése mellett a jelentkező szövetkezeti tagoknak lévén átengedendők: ezennel felhivjuk az érdekelt szövetkezeti tagokat, hogy a mennyiben saját jándékságukon kivül a más tagok által rendelkezésre bocsátott veszőkből részesülni óhajtanak, ezt a kivánt mennyiség pontos megjelölésével ugyancsak f. évi márczius hó 5-ig Vizer Péter szövetkezeti elelnök nél, vagy Marschall Lajos dr. tit kárnál bejelenteni sziveskedjenek. Arad, 1889. február hó 25. — Az igazgatóság.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— **Szesz-üzlet.** —

(Február 25.)

(B.) Szesz. Készáru nagyban 51.25—50 kicsinyben 52,52,——, hordó nélkül pr. 100 L % 35 frt fogyasztási adóval.

— **Budapesti gabnatőzsde.** —

(Február 25.)

Jó kinálat, mérsékelt vételkedv. Forgalom 20000 mm. Oszi buza 7.50—51. Tavaszibuza 7.31—32. Tavaszi tengeri 5,02—03. Tavaszi zab 5.29—5.30.

Hivatalos árfolyam

a budapest áru- és érték tőzsdén 1889. évi február hó 25-én.

Magyar aranyjáradék 4. sz.	102.20
magyar papirjáradék 5,	94 75
magyar vasuti kölcsön	145 75
magyar keleti vasuti államkötvény 1 kib.	99.40
magyar keleti vasuti államkötvény 2. kib.	119.—
magyar keleti vasuti államkötvény 3. kib.	105 —
magyar földtehermentési kötvény	104.75
magyar földtehermentesités köty. záradék	104.75
Temes-bánáti földtehermentési kötvény	104.75
Temes-bánáti földterhementési köty. zár.	104.75
Erdélyi földterhementesitési kötvény	104.75
Horvát-szlavon földtehermetési ntesiköty.	104 —
Magyar szőlődézsmaváltsági kötvény	100.—
Magyar nyeremény-sorsjegy-kölcsön	137 50
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	126.—
Osztrák járadék papirban	83 50
Osztrák járadék ezüstben	84.—
Osztrák járadék aranyban	111.50
1860-iki osztrák államsorsjegy	141.—
Osztrák-magyar bankrészvény	885.—
Magyar hitelbankrészvény	317.—
Osztrák hitelintézeti részvény	314 70
Cs. és ki. arany	5.68
20 frankos arany (Napoleond'or)	9.55
Német birodalmi márka	59.10
London	121.—
20 márkásarany	11.82

Aradvárosi szinház.

Folyó szám 145. 5. kisbérlet 26. sz.

Ma, kedden február 26-án adatik:

A SUHANCZ.

Operette 3 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Özvegy Mennierné — — — Tarassovits Margit
Eliz unokái — — — — Kövessiné
Józsi unokái — — — — Pajor Emilia
Bisott ezek gyámja — — — Kövessi
Morin nyugalmazott tábornok Kis Pista
Emil fia — — — — — Németh J.
Morin báróné a tábornok ságor-asszonya — — — — Kertész Mariska
Durand fűszeres „A gólyához" Fenyéri

Kezdete 7-kor, vége 10 órakor.

Holnap február 27-én adatik:

DON CAESAR.

Operette 3 felvonásban.

Közlekedés.

		A vonat ind. Aradról	érk. Aradra
Csabai vegyesvonat	regg.	6.20	este 7.—
Budapesti személyvonat	d. u.	12.31	regg. 5 4
„ „	este	9.17	d. u. 4.15
Erdélyi vegyesvonat	d. u.	4.30	d. e. 8.20
„ vegyesvonat Radna-Lippáig	d. u	2.17	d. e. 7.3
„ személyvonat	regg.	6.—	d. e. 11.8
Temesvári vegyesvonat	regg.	6.05	d. e. 9.4
„ „	d. u.	5.48	este 8.1
Borossebesi vonat	regg.	6.30	regg. 8.3
„ „	d. u.	4.40	este 8.0
Szegedi gyorsvonat	regg.	7.—	regg. 7.0
„ „ személyvonat	regg.	4.40	este 8.0
„ „	d. u.	3.17	d. u. 8.0

Felelős szerkesztő:

HINDY ARPAD

BUDAPESTI TŐZSDE.

Febuár 25-én.

	Pénz	Áru
M. kir. aranyj. adóment. 4%	101 60	101 90
„ „ papirjáradék adóment. 5%	94 35	94 65
M. vasuti köl. 120 frt o. é. (300 fc.) 5%	145 25	146 —
M. v. köl. 120 frt egyes dbkban	145 25	146 —
M. 1869. kel. v. á. kötv. (els.) adóment. 5%	99 40	100 —
M. 1873. kel. ár. v. szb. (els.) adóment. 5%	115 —	115 50
M. 1876. kel. aranyban (els.) adóment. 5%	116 50	116 50
M. kir. nyeremény-kölcsön 100 frt	131 50	132
„ „ „ 50 frt drbja	131 50	132 —
Tiszai és szegedi kölcsön 4%	125 50	126 50
M. k. földtm. kötvények 5%	104 50	105 50
„ „ „ „ 1867. zárad. 5%	104 —	105
M. k. földtm. kötvények temesi 5%	104 —	105 —
„ „ „ „ 1867. zárad. 5%	104 50	105 50
M. k. földtm, kötvények horváth-orsz. 5%	104 —	—
M. k. földtm. kötvények erdélyi 5%	104 50	105 —
„ „ „ erdélyi jelz. urb. vk. (100 frt 5%	98 50	99 50
Szőllődézsmavált. kötv. (100 frt) 5%	99 —	100 50
Pest vár. kölcsöne 1870. évből 6%	159 75	107 —
„ „ „ 1871. évből 6%	107 —	109 —
Budapest főv, 1880. kölcsöne 6%	100 —	100 25
Budapesti bankegyes. részvényt.	100 —	100 50
Magy, ált. hitelbank	281 —	281 50
Magy. jelz. hitel. II. kib. in. elismv.	— —	— —
Magy. lesz. s pénzváltóbank	99 25	99 50

	Pénz	Áru
Magy. orsz. bank részvény-társaság	— —	— —
Osztrák hitelintézet	311 —	311 20
Osztr.-magyar bank	880 —	885 —
I. magyar iparbank	153 —	155 60
Pesti magy. keresk. bank	712 —	715 —
Bécsi bizt. társulat	168 —	17 —
Bécsi élet- s jár. bizt. társ.	215 —	— —
Első magy. általános bizt társ.	3140 —	3150 —
Foncière pesti bizt. társ.	66 50	67 —
Magyar-franczia bizt. társ.	— —	160 —
Pannonia visszb. társ.	945 —	955 —
Concordia malom	528 —	531 —
Első budapesti malom	1045 —	1050 —
Erzsébet malom	242 —	244 —
Hengermalom	595 —	600 —
Lujza malom	252 —	255 —
Molnárok és sütők mal.	353 —	35u —
Pannonia malom	755 —	760 —
Viktoria malom	130 —	132 —
„Adria“ m. tengeri hajó	— —	— —
Alföld-fiumei vasut 5%	175 50	176 50
Bátaszék domb.-zákány	— —	— —
Déli vasut 5%	— —	— —
Eszakkeleti vasut 5%	154 50	155 50
Erdélyi vasut 5%	194 50	195 50
Győr-sopron-ebenfurti v.	— —	— —
Kassa-oderbergi vasut	142 —	143 —
Magyar galiczíai vasut	160 50	161 60
M, ny. v. (sz.-győr-gráczi v.	157 60	158 —
Osztrák államvasut 5%	232 50	233 —
Pécs-barcsi vasut 5%	188 —	189 —
Tisza-vidéki vasut 5%	246 —	248 —
Osztr. dunagőzhajózási	— —	— —

	Pénz	Áru
Pesti kozuti vaspálya	403 —	405 —
Pesti köznti vasp. élvezet-jegyek	110 —	215 —
Budepesti III. ker, takarakp,	108 —	110 —
Országos központi	452 —	457 —
Pesti hazai első	7325 —	7525 —
Egyesült Budapest fővárosi takp,	452 —	455 —
Magyar ált, takarékp, részvény	88 —	89 —
Alagut	145 —	147 —
Általános waggon köles. társaság	69 —	72 —
„Franklin“-társulat	198 —	200 —
Ganz és társa vasön, és gépgyár	826 —	830 —
Geschwindt-féle szeszgyár	330 —	332 —
Gyapjum, és biz, I. magyar	246 —	250 —
Keresk, épülete	675 —	— —
Könyvnyomda „Athaeneum“	444 —	448 —
„ Pesti	1070 —	1100 —
Kőszénb“ és téglagy, (Drasche)	221 —	222 —
Nemzetközi waggon-kölcsön-részvénytársaság	59 —	224 — 60 —
Pesti építő-társaság	— —	— —
Rimamurány-salgótarj, vasutrvtra,	100 —	101 —
Salgótarjáni kőszénb,	171 —	172 —
Schlick-féle vasö, és gépgyár	152 —	154 —
Schlick-féle vasö, és gépgy. II, kib	— —	— —
Serfőzde első magyar	810 —	820 —
Sertéshizlaló	270 —	274 —
Sóskuti kőbánya	— —	— —
Spodium- és csontlisztgyár	110 —	120 —
Szálloda-részvénytársaság	104 —	106 —
Tégla- és mészégető ujlaki	149 —	150 —
Törk dohányrészvény	— —	— —
Gőz téglagyár kőbányai	25 —	255 —
M. jelz.-bank ny.kölcsönkötv. 4. sz	20 —	105 50

Záloglevelek.	Pénz	Áru
M. földhitelint. papirérték 5%	102 —	102 50
„ „ „ 4%	100 —	101 50
„ „ „ 4%	96 75	97 25
„ „ arany v. ezüst 5%	125 —	127 —
„ jelzálogbank	103 —	— —
„ „	101 50	102 —
Kisbirt. orsz. földh.-int	102 —	102 50
Osztr.-magyar bank o. é.	101 90	102 50
„ „ „ „ „ 4%	99 60	100 —
„ „ „ „ „ 4%	99 60	100 —
Pesti keresk. bank	103 —	103 —
„ „ „ 5%	101 —	101 —
„ „ „ 5%	101 25	101 75
Albina tak. és hitelint. 6%	101 —	102 —
Elsőbbségek.		
Budapesti lánczhid 5%	104 —	105 50
Loyd- és tőzsde-épület 6%	99 50	— —
M. sz. k. orsz. vörös-kereszt sorsj.	— —	— —
Osztrák vörös-kereszt-egylet	17 50	13 —
Pénznemek.		
Cs.-kir. arany (vert)	5 63	5 63
Cs.-kir. arany (kör)	5 56	5 60
Osztrák magyar 8 frtos arany	9 52	9 59
20 frankos arany	9 52	9 56
Osztrák és magyar ezüst	— —	— —
Német. birod. bankj. vagy ezekkel egyenért. bankj. (100 márkáért)	59 10	59 25
Ném. bankp. 100 ném. bir. márkáért	59 15	59 54
Amszterdam 100 aranyfrt	100 —	102 20
Páris 100 frankért	47 70	50 50
Svájczi pénzpiacznk 100 frankért	47 60	50 20
London 10 font sterlingért	120 80	125 10

PSERHOFER J.-FÉLE

gyógyszertár Bécsben, Singerstrasse 15.

„AZ ARANY BIRODALMI ALMÁHOZ.“

Vértisztító labdacsok, ezelőtt egyetemes labdacsok neve alatt; ez utóbbi nevet. tegség, melyben e labdacsok czudás hatásukat ezerszeresen be ne bizonyitották volna. A legmakacsabb esetekben, melyekben minden egyéb szert sikertelenül alkalmaztatott, ezen labdacsok számtalanszor s a legrövidebb idő alatt teljes gyógyulást eredményeznek. 1 doboz 15 labdacscsal 21 kr., 1 tekercs 6 dobozzal 1 frt 05 kr., bérmentesen utánvétellel 1 frt 10 kr.

A pénz előleges beküldése esetén bérmentes küldemény. 2 frt 30, 3 tekercs 3 frt 35, 4 tekercs 4 frt 40, 5 tekercs 5 frt 20, 10 tekercs 9 frt 20 kr. (Egy tekercsnél kevesebb nem küldhető.)

Valódinak csak azon labdacsok tekintendők, melyek minden doboz tetején vörös betűkkel ugyanazon aláirást viselik.

Számtalan levél érkezett melynek irói hálát mondanak a labdacsokért, melyeknek a legkülönfélébb és legkétségbeesettebb betegségben egészségük helyreállitását köszönik. A ki csak egyszer ki érletet tett velök, tovább ajánlja azokat.

A szamtalan köszönő levél közül itt közlünk nehányat.

Schlierbach, 1888. februar. 17.

Tekintetes ur! A tisztelettel alulirott feltekérem, szives kedjék ujból négy tekercset küldeni az ön valában igen hathatós és kitünő vértisztító labdacsaiból. Mély tisztelettel.

Neureiter Ig., gyakorló orvos.

Hrasche, Flödnig mellett 1887. szept. 12.

Mélyentisztelt uram! Isten akarata volt, hogy kezembe kerültek az ön labdacsai most megirom önnek azok sikerét: a gyermekágyban meg hültem ugy, hogy nem voltam képes többé szükségemet végezni s bizonyosan halva volnék már, hamag nem mentenek az ön csodaszerü labdacsai. Isten áldja meg önt ezért ezerszer! Bizom benne, hogy labdacsai teljesen meggyógyitanak, valaminthogy másoknak is visszadták az egészséget.

Knific Terézia

Bécs-Ujhely, 1887. decz. 9.

Tekintetes ur! Legforróbb köszönetemet nyilvánitom önnek hatvanéves nagynénám nevében. Ez öröven éven át szenvedet idült gyomorhurutban és vizibetegségben. Ej-te gyötrelem volt s már le is mondtak róla. Véletlenségből egy dobozzal kapott az ön kitünő vértisztító labdacsaiból s ezek hosszabb használata után teljesen meggyógyult.

Tisztelettel **Weinzettl Józefa.**

Mitterinzensdorf, Kirchdorf mellett, F.-Ausztria 1886. jan. 10.

Igen tisztelt ur! Legyen szives kérem, posta utján egy tekercset küldeni az ön kitünő vértisztító labdacsaiból. Nem tehetem, hogy legteljesebb elismerésemet ne nyilvánitsam önnek e labdacsok értéke felől s mihelyt abban a helyzetben leszek, minden szenvedőnek fogom azokat ajánlani. Megengedem önnek hogy e balanyilvánitásomat tetszése szerint felhasználhassa, Tisztelettel **Kastner Terézia.**

Gottschdorf, Kohlbach mellett Osztrák-Szilézia, 1886 okt, 8.

Mélyen tisztelt Uram! Tisztelettel felkérem, küldjön nekem egy hat dobozból álló tekercset az ön általános csodaszerü vértisztító labdacsaiból. Csak az ön csodaszerü labdacsainak köszönhetem, hogy gyomorbajomtól, mely öt éven át kinozott, megszabadultam. Nálam soha sem is fognak e labdacsok kifogyni s ezekért legforróbb köszönetemet nyilvánitom urasságodnak. Legmélyeb tisztelettel **Zwickl Anna**

Bohrbach, 1876, febr. 28.

Tisztelt Uram! Mult év november havában megrendeltem önnél egy tekercs labdacsot. En ugy, mint a nőm legjobb eredményés észleltük e szernek; mindketten heves fejfájásban és rendellenes székletetlenben szenvedtünk ugy hogy már csaknem kétségbe voltunk esve, jöllehet csak 46 évesek vagyunk. Es ime! Az ön labdacsai csodát müveltek: megszabaditottak a bajtól! Tisztelettel **List Antal.**

Angol csodabalzsam 1 üvegcs 12 kr: 12 üvegcse 1 frt 50 kr.

Fiaker-por katarus, rekedtség, köhögés stb. ellen 1 doboz 35 kr., bérmentes küldéssel 60 kr.

Tamochinin-pomádé Pserhofer J.-tól; a legjobb hajnövesztő szer; 1 tégely 2 frt.

Általános tapasz, Stendel tanártól ütési és szurási sebekre, gonosz indulatu láb-kelésekre, makacs szivdaganatokra, fájdalmas csomókra, tályogra, fájó és gyulladt mellre és hasonló bajokra sokszorosan jónak bizonyult. 1 tégely 50 kr., bérmentes küldéssel 75 kr.

Fagybalzsam Pserhofer J.-tól évek óta legbiztosabb szernek van elismerve mindennemü fagybajok és idült sebek stb ellen. 1 tégely 40 kr.

Keskeny utifű szörp általánosan ismert házi szer katarus, rekedtség és görcsös köhögés ellen; 1 palaczk 50 kr.

Amerikai köszvény kenőcs gyorsan és biztosan ható, kétségtelenül legjobb szer minden köszvény és csuzos baj, nevezetesen hátgerincz-baj, tagszakgatás, görcs, idegés fogtájás, fejtájás, fülszakgatás stb ellen. 1 frt 20 kr.

Lábizzadás elleni por ára egy doboznak 50 kr., bérmentes küldéssel 75 kr.

Görvély balzsam biztos szer nyakmerevedés ellen;

Étertesencia (prágai csöppek), megromlott gyomor, rosz emésztés, mindennemü alkeati bajokban kitünő házi szer. 1 üregcse 22 kr.

Az itt felsorolt készitményeken kivül készletben vannak mindazon bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek, melyek az ausztriai lapokban hirdetvék s a netalán készletben nem levők készségesen beszereztetnek.

Postai utón való küldés a leggyorsabban eszközöltetik a pénz előlegen beküldése mellett nagyobb megrendelések az összeg utánvételével is.

A pénz előleges beküldése mellett (legczélszerübb postautalványon) **a vitelbér sokkal olcsóbb, mint az utánvételes küldeményeknél.**

A legjobb itt felsorolt különlegesség **Aradon Kiss István** gyógyszerészénél kapható.

Szem-essencia Romershausenstól üveg 1 frt 50 kr.

Görvélyes balzsam üveg 2 frt 50 kr.

M. kir. államvasutak. 9565|89 sz.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak igazgatósága az 1889. évben összes vonalai részére szükséges csavarkapocs vonóhorgok szög és minta vasak szállitását biztositani óhajtván, az iránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb **1889. évi márczius hó 18-án** beterjesztendők, a bánatpénz pedig **1889. márczius 17-én** beküldendő.

A pályázatra vonatkozó részletesebb feltételek a szükségleti kimutatásokkal együtt, melyek egyszersmind ajánlati mintának használandók, ugyszintén az általános és különleges szállitási feltételek a m k. államvasutak anyag és leltár beszerzési szakosztályánál (Budapest, Andrássy-ut 75.) megtekinthetők, vagy a megállapitott ár előzetes lefizetése mellett a budapesti nyomtatványtárnál posta utján is megszerezhetők, megjegyezvén, hogy a különleges szállitási feltételekért 15 kr, az átalányi feltételek pedig 25 kr. fizetendő.

Budapesten, 1889. februar hóban.

Az igazgatóság.

3103|1889.

Hirdetmény.

Az idei fősorozás elhalasztása tárgyában benyujto t törvényjavaslatra vonatkozólag a nagymélt. magyar kir. honvédelmi miniszteriumnak 6025|889. sz. alatt kelt magas körrendelete folytán a szokott időben megtartandó

főállitás elhalasztatik

s a későbbi időszak utólagosan fog közhirré tétetni.

Aradon, 1889. februar 23.

A városi tanács.

254|1889. tkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kisjenői kir. jbiróság mint tlkvi mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy a m. kir. kincstár végrehajtatónak kkru **Brad Alexa és társai** végrehajtást szenvedő elleni 419 frt 39 és fél kr. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtásügyében (a kisjenői kir. jbiróság) területén levő Arad megyében fekvő az ottlakai 253 sz,tjkvben A I. 12—13 alatt felvett beltelkes ház és 10 hold 1407 □-öl szántó föld ugy az ezután járó legelő illetőségre az árverést 1488 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1889. évi márczius hó 15. napján d. e. 11 órakor** Otlaka községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10-át, vagyis 148 forint 80 krajczárt készpénzben vagy az 1881. LX. t.-cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.cz. 170. §. értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Kisjenőn 1889. évi január hó 25. napján.

Az aradi kir. tvszék mint tlkv. hatóság.

1438|1889.

Hirdetmény.

A nagym. földmivelés ipar- és kereskedelemügym. kir. miniszterium 4549-889 sz. rendelete szerint sertések még az esetben is, ha közfogyasztásra vannak szánva, a közvágóhidon kivül vághatók le, egészségi állapotuk azonban a leszurás előtt ép ugy, mint azután vágatási biztos által állapitandó meg, ennélfogva a t. városi tanács f. é. 1988. sz. a kelt határozatával a hatóság részéről vágatasi biztosul a fogyasztási adó felügyelőségnél alkalmazott Kelemen János, ennek helyettesétül pedig ugyanott alkalmazott Bruckmann Kálmán neveztetett ki.

Felhivatik a sertésvágással foglalkozó és sertéshust mérő iparosok hogy a fogyasztási adó hivatalban a sertésvágás idejét bejelenteni el ne mulasszák, hogy a vágási biztos kirendelhető legyen, a sertés leszurása előtt arra vonatkozó marhalevelet a vágatási biztosnak átadják, mert sertésnek vágatási biztosnak jelenléte nélkül való leszurása az 1888. évi VII. t. cz. 154. §-a a c) bekezdése értelmében 100 frtig terjedhető pénzbüntetést von maga után.

Aradon, 1889. évi februar 11.

Urbányi,
főkapitány.

Nyomtatja és kiadja az Ungerleider-féle könyvnyomda Aradon.